

ZA DOC. PHDR. ZDENĚKEM
VTÍPILEM, CSC.
7. srpna 1943 – 27. července 2022

Zdeněk Vtípil se narodil v srpnu 1943 v rodině lékaře, absolvoval tehdy unifikované školské vzdělání až po střední školu a následně studoval psychologii na Psychologickém ústavu MU Brno (tehdy od roku 1960 s názvem Univerzita Jana Evangelisty Purkyně až do roku 1990), kterou zakončil a absolvoval v roce 1965 s diplomovou prací *Příčiny recidiv u léčených alkoholiků s kladným postojem k terapii* pod vedením Boleslava Bárty. Následovala roční základní vojenská služba (jako absolvent VŠ) a poté nastoupil na místo podnikového psychologa v národním podniku Meopta Brno a začal získávat zkušenosti pro svoji celoživotní profesní orientaci – psychologie práce a organizace. Koncem roku 1971 se přesunul na Katedru psychologie FF Univerzity Palackého a té zůstal věrný doslova až do posledních dnů, pracovní úvazek skončil sice v roce 2020, tedy po prakticky padesáti letech, ale pomáhal katedře dále.

V sedmdesátých až osmdesátých letech, kdy bylo studium psychologie spíše potlačované či nepodporované, pomáhal držet úroveň katedry spolu s kolegy Valouškem, Mohaplem, Papičou či kolegyněmi Osladilovou a Jochmannovou. Tehdy také v rámci své vědecké aspirantury absolvoval asi půlroční stáž na univerzitě v (tehdy) jugoslávské Lublani. Jako organizátor i spoluřešitel se s kolegy z katedry i praxe podílel na řešení úkolů tehdy vypisovaného Státního plánu základního výzkumu a návazně publikoval odborné studie; po obhajobě rozsáhlejší práce byl jmenován docentem. V osobním životě měl s manželkou Helenou, lékařkou, dvě dcery, starší se provdala v Itálii a mladší později vystudovala také psychologii. Díky starší dceři opakovaně navštívil Itálii a mluvil velmi slušně italsky.

Po roce 1990, kdy se i vysoké školství konečně zbavilo dohledu KSČ, se Zdeněk Vtípil spolupodílel na praktické resuscitaci Katedry psychologie Filozofické fakulty UP. Vedoucím byl přemysl Mohapl a Zdeněk Vtípil jako tajemník bezchybně zajišťoval organizační záležitosti. Vedle toho se významně podílel na rozvoji samostatné odborné profilace v psychologii práce a organizace. Rozvoj studia psychologie byl tehdy zcela raketový, pokud v osmdesátých letech studovalo v ročníku 8–12 lidí, nyní se hlásilo do každé formy kolem 2 tisíc uchazečů a v ročnících bylo přes 50 studentů. V letech 1994–2012 vedl katedru Vladimír Řehan, následně Matuš Šucha a nyní Martin Dolejš a lze bez nadsázky

říci, že každý z nich se při téměř pěti stovkách studentů ve všech formách a stupních studia psychologie spoléhal na organizační schopnosti a spolehlivost Zdeňka Vtípila.

Zdeněk Vtípil na katedře zastával mnoho různých rolí. Od zkušeného kolegy (byl služebně nejstarším členem katedry) přes vyučujícího a školitele Ph.D. studentů až po vládného mentora mladších kolegů, pro které měl vždy pochopení a cenné rady. Za speciální zmínku stojí jeho obětavá práce pro studenty. Jako tajemník katedry (ale nutno říct, že i po tom, co z této funkce odstoupil) pomáhal studentům zvládnout různé krizové studijní situace. Za studenty vždy viděl konkrétního člověka s jeho příběhem a třeba i nelehkou životní situaci.

Co závěrem: půlstoletí spojení osoby, práce, koncepcí i realizace projektů Zdeňka Vtípila s Katedrou psychologie FF UP vypovídá dostatečně o jeho významu pro studia psychologie v Olomouci, byl nám dobrým učitelem, kolegou, inspirátorem i přítelem.

Vladimír Řehan, Matuš Šucha

BIBLIOGRAFIE (VÝBĚR)

- Adamová, I., & Vtípil, Z. (2012). Stres v policejní praxi. *Psychologie a její kontexty*, 3(1), 1-13.
- Vtípil, Z., Šucha, M., & Kolařík, M. (2011). *Manuál odborných a diplomových prací pro studenty v kombinované formě studia psychologie* [CD-ROM]. Univerzita Palackého.
- Lemrová, S., Vtípil, Z., Bělohlávek, F., & Indra, P. (2007). Vztah kariérových kotev k vybraným osobnostním dimenzím u českých manažerů. *Psychologie v ekonomické praxi*, 42(1-2), 21-40.
- Vtípil, Z. (1998). *Sociální psychologie práce: (pracovní motivace)*. Univerzita Palackého.
- Homola, M., & Vtípil, Z. (1992). *Psychologie trhu a řídicích činností (marketingu a manažingu)*. Rektorát Univerzity Palackého.
- Vtípil, Z. (1987). Pracovní chování a jeho motivace. In J. Bartoš (Ed.), *Varia psychologica IV. AUPO FF UP* (pp. 7-94). SPN.
- Vtípil, Z. (1987). *Výbrané kapitoly ze sociální psychologie práce*. Univerzita Palackého.
- Vtípil, Z. (1984). Obsah práce jako činitel pracovní motivace. In J. Bartoš (Ed.), *Varia psychologica III. AUPO FF UP* (pp. 29-44). SPN.
- Vtípil, Z. (1980). K některým problémům pracovní spokojenosti ve vztahu k výkonnosti a fluktuaci pracovníků. In J. Bartoš (Ed.), *Varia psychologica II. AUPO FF UP* (pp. 75-85). SPN.